

уважати другий здогад автора, що для наших міней жерелом був не один, а більше текстів, які находили з різних країв.

В нашій мінеї містить ся багато служб у честь різних святих, поважаних передовсім у східній церкві. Служба в честь Бориса і Гліба ріжнить ся в значній мірі від нижньої служби в честь сих мучеників. В ній знаходимо такі пісні, яких в нинішній цілком нема або як є то змінені не до пізнання. Особлива ціха, котрою вона відріжняеть ся від інших служб, лежить в „пареміях“ співаних на всеночнім. Заголовок сих паремій „Отъ Битія чтенія“ — але вони взяті не з старозавітної книги Битія — як каже проф. Голубінський в своїй „Історії русскої церкви“, але з старих „паремійників“, що зложили ся під впливом літописи. Зміст першої паремії — любов до ближнього. Друга розповідає про пляни Ярослава, коли він довідав ся про убійство братів, і про похід його на Святополка. Третя оспівує битву Ярослава з Святополком на ріці Альті, побіду Ярослава, утечу і смерть Святополка. Від попередніх служб — з XI і XII в. ся служба ріжнить ся передовсім своєю великістю, як також — щоб так сказати — національним характером. В ній прославляють ся Борис і Гліб головню як заступники Руської землі перед Богом, що своєю кровю освятили всю Руську землю.

На гадку автора, ся служба розвинула ся на основі служби з XI в. участь митрополіта Івана, притім розвинула ся на чисто національній основі. Через се можемо її уважати самостійним твором церковної літератури десь XIII—XIV в. на гадку автора. Крім релігійного й літературного інтересу, має ся служба також історичний інтерес — для роз'ясненія положенія міста Смоленська в XI в. В другій паремії говорить ся, що Гліба убито на Дніпрі „объ ону страну Смоленска — на устьи Смядыни“, що годить ся з історичними даними, з котрих видно, що Гліб їхав в той час до Києва і міг затримати ся лише на березі сеї ріки¹⁾.

С. Гм.

П. Заболотскій — Легендарный и апокрифическій элементъ въ Хожденіи иг. Даніила (Рус. филолог. вѣстникъ т. 41 і 42, ст. 220—237 і 237—273, 1899).

Збираючи результати своєї розвідки при кінці, автор підносить м. ин., що перегляд легендарно-апокрифічних звісток у Данила вияснює

¹⁾ В остатній хвилі появила ся розвідка проф. Голубовського, спеціально присвячена іваничській службі; автор датує її 1-ою полов. XI в. й уважає старшою від новгородської. Висновки д. Г. будуть обговорені в одній з дальших книжок. *Ред.*

джерела цих відомостей, якими були усні оповідання й апокрифічна лектура, далі — що він кидає світло на самий характер літературної роботи Данила, вирізняючи шкелет записок і додатки, зроблені на підставі апокрифічної лектури, нарешті — „вясняє питання про розповсюдження легендарно-апокрифічного елементу в руській суспільности“. Коли-б автор дійсно дав відповідь на сі питання, студія була-б важним причинком до вяснення обсягу апокрифічної літератури, звісної в давній Русі — питання дуже важного, а досі не вясненого; можливо, що авторови й удало ся-б дещо зробити в сім напрямі, коли-б він з становища поставлених питань перевів аналізу Хожденія — себто постарав ся вилучити, щó у Данила треба уважати впливом лектури, і яка се була лектура — грецька чи словянська. На жаль автор сього не зробив, і у нього студія „сама по собі“, а тези також „самі по собі“. Він катальогізує апокрифічні відомости й подробиці в Хожденії, ставить їх в звязок з апокрифічними творами, спиняєть ся над ними самими відомостями без огляду на Хожденіє — але для відповіді на поставлені питання не приготує відповідного ґрунту. Навить теза автора, що Первоєвангеліє Якова мусіло в XII в. бути звісне в словянським перекладі, не умотивувана відповідно, хоч а ргіорі в тім нема нічого неправдоподібного.

М. Г.

Матеріали для словаря древне-русского языка по письменнымъ памятникамъ. Трудъ И. И. Срезневскаго. Томъ второй, выпускъ Ш, Слб., 1900.

Се тільки Ш зошит II тому, що обіймає слова від *пан* до *пра*, і ще буде оден зошит, що закінчить сей том. Від попередніх він нічим не різнить ся, і можна тільки повторити бжання, аби се користне виданне приспішило трохи своє *tempo*, а то судячи по попереднім випускам на закінченне його прийдеть ся чекати кільканадцять літ.

М. Г.

Dr. Stanisław Kutrzeba — Szos we Lwowie w początkach XV w. (Przewodnik naukowy i literacki 1900 st. 401—411).

Автор сеї розвідки обговорює міський податок у Львові в рр. 1405—1417, ухвалений 12 разів. Звістки до того бере з найдавніших львівських міських книг. Про дальший час не говорить уже, не маючи безпосередних звісток. Наперед обговорює автор шосові ухвали, розміри й категорії сього податку та спосіб збору його. При тім обмежуєть ся д. Кутшеба включно на безпосередні звістки із згаданих років, не пробуєчи навіть для ілюстрації втягнути сюди звістки про податковий систем в пол. XV в, де про шос маємо більше докладнійших звісток. З того виходить скупись і неясність предмету в сій розвідці. Без ре-